

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 555/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť V. M., T., zastúpeného advokátom JUDr. P. V., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 127/2009 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 10 C 69/2007) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. augusta 2012 dourčená sťažnosť V. M., T. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 127/2009 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 10 C 69/2007).

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou z 26. júna 2007 podanou okresnému súdu domáhal od odporcu P. R. (ďalej len „odporca“) zaplatenia sumy 3 500 000 Sk ako náhrady škody na zdraví, resp. odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku vážnych zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode spôsobenej odporcom 27. septembra 2000; vec bola pôvodne vedená pod sp. zn. 10 C 69/2007. Podaním z 22. októbra 2007 sťažovateľ zvýšil túto sumu na 3 602 150 Sk. Listom doručeným okresnému súdu 24. októbra 2007 vzniesla proti nároku sťažovateľa námietku premlčania S. (ďalej len „vedľajší účastník na strane odporcu“). Listom z 8. novembra 2007 vniesol proti nároku sťažovateľa námietku premlčania aj odporca. K týmto námietkam sa vyjadril sťažovateľ listom z 12. decembra 2007, v ktorom ich neuznal a zároveň zmenil svoj návrh tak, že si uplatnil nemajetkovú ujmu v sume 3 595 050 Sk a majetkovú ujmu v sume 715 Sk (ako náhradu za platby za injekcie na liečbu, ktorú zdravotná poisťovňa neprepláca).

Okresný súd vo veci nariadil viacero termínov pojednávania, ktoré však boli z rôznych dôvodov odročené. Po rozhodnutí Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) 10. júna 2009 o miestnej príslušnosti bola veci okresným súdom pridelená nová sp. zn. 10 C 127/2009.

Následne sa na okresnom súde konali ďalšie pojednávania a 7. apríla 2010 bol vyhlásený rozsudok č. k. 10 C/127/2009-145, ktorým okresný súd návrh sťažovateľa v celom rozsahu zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením č. k. 24 Co/208/2010-164 z 1. decembra 2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po vykonaní ďalších pojednávaní okresný súd rozsudkom č. k. 10 C/127/2009-197 z 12. mája 2011 (opätovne) návrh sťažovateľa v celom rozsahu zamietol, proti čomu podal sťažovateľ odvolanie.

Krajský súd rozsudkom č. k. 24 Co/185/2011-220 z 28. marca 2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti zamietnutia žaloby o zaplatenie 23,73 € (t. j. 715 Sk ako náhrady za platby za injekcie na liečbu, ktorú zdravotná poisťovňa neprepláca) a v závislých výrokoch o náhrade trov konania zrušil a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti (týkajúcej sa náhrady škody na zdraví pozostávajúcej z náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia) krajský súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil z dôvodu, že sťažovateľ si svoj nárok uplatnil oneskorene, t. j. po uplynutí premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 1 v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že od podania žaloby na súd prešlo viac ako päť rokov, avšak prvostupňový súd o časti jeho nároku stále nerozhodol. Okresný súd síce vykonal pomerne veľké množstvo úkonov, z ktorých väčšina nevedla k cieľu, ale len spôsobovala nárast trov pre všetky strany v konaní. Hoci boli námietky premlčania vznesené ešte v roku 2007, okresný súd o nich rozhodol až po troch rokoch, a to napriek tomu, že sťažovateľ požiadal okresný súd, aby o nich rozhodol prioritne. Okresný súd sa vôbec nezaoberal návrhom sťažovateľa na náhradu majetkovej ujmy (škody), ktorý podal ešte v roku 2007, pričom aj krajský súd tomuto súdu vytkol, že svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil. Sťažovateľ má obavu, že okresný súd bude aj naďalej pokračovať vo svojom neefektívnom konaní, čoho následkom bude len ďalší nárast trov konania, ktoré bude musieť odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu zaplatiť, pretože predmet sporu je pomerne vysoký. Uvedeným postupom okresného súdu bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 127/2009 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 10 C 69/2007) porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietáhov a zaplatiť sťažovateľovi

finančné zadost'učinenie v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 323,51 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 127/2009.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie označených práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu... K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07, III. ÚS 466/2012).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 96/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 212/06, IV. ÚS 103/07) sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd pri skúmaní porušenia základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov a v primeranej lehote zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o porušení tohto základného práva podľa čl. 48 ods. 2

ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (IV. ÚS 103/07).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04). Ak ústavný súd dospeje k záveru, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné posúdiť ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie označeného práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, III. ÚS 52/05) alebo jeho sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, III. ÚS 252/05). Odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno aj z dôvodu, že argumenty sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03).

Ústavný súd konštatuje, že v čase, keď mu bola sťažnosť doručená, t. j. 3. augusta 2012, už bol odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa v časti konania, v ktorom sa domáhal náhrady škody na zdraví pozostávajúcej z náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, keď krajský súd rozsudkom č. k. 24 Co/185/2011-220 z 28. marca 2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil z dôvodu, že sťažovateľ si svoj nárok uplatnil oneskorene, t. j. po uplynutí premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 1 v spojení s § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Námietky sťažovateľa smerujúce proti konaniu okresného súdu v časti o náhradu majetkovej ujmy (škody) v sume 23,73 € hodnotí ako nedôvodné, pretože (vychádzajúc zo sťažovateľom predloženého prehľadu procesných úkonov okresného súdu) ak aj došlo

počas obdobia, keď sa vec nachádzala na okresnom súde, k ojedinelým priet'ahom v konaní, resp. okresný súd nepostupoval/nerozhodoval efektívne, tieto skutočnosti svojou intenzitou nemohli (pokiaľ ide o predmet tejto časti konania) zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

Okresný súd medzitým rozhodol rozsudkom č. k. 10 C/127/2009-245 z 25. októbra 2012, ktorý v tento deň doručoval, resp. expedoval účastníkom konania.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2012